

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Felelős szerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Párt vagy egyesület?

(—.) Tegnap számunkban „Hadüzenet” cím alatt irt cikkünkben lényegileg bíraltuk a városi párt megalakulását. Több oldalról hozánk érkezett nyilatkozatok megerősítik azon első feltevésünket, hogy a városi párt megalakulásánál nagy kétségbeejtő fogalom zavar uralkodik, vagy tulságos rosszhiszeműség lappang a dologban.

Megpróbáljuk az eszméknek tisztázását.

Egyletek, társulatok csak úgy, mint pártok az egyénnek alkotásai. Magán személyek szerveződnek egyletbe, társulatokba és tömörülnek pártokká azért, mert köz- vagy magánérdekű céljaikat sem egyenként, sem valamennyien külön-külön megvalósítani nem képesek. Minden egylet, minden párt a külön álló egyénekben elszórtan levő erőknék egyesítése egyetlen nagy erővé, mely a kitűzött célra tör, azt elérni, megvalósítani igyekszik.

A Csokonai-kör nagyobb erővel szolgálja a Csokonai kultuszt, határozottabban a magyar szépirodalmat, mint tagjai külön-külön, viseljék bár e tagok a Géresi Kalmán, Komlóssy Arthur avagy a Kardos Albert nevet.

A Kereskedő Társulat, az OMKE inkább képes megvédeni a kereskedőknek egyenkénti érdekeit, mint pl. Kaszanyitzky Andor vagy Csanak József. A gazdák is azért alakítanak Gazdakört, OMGE-t és azért követelik a Mezőgazdasági kamarák létesítését, mert egyenként hívják bár Rickl Gézának vagy Kertész Imrének a gazdát: képtelenek érdekeiket megvédelmezni. A közjótékonyági Egyesületeket az egyesekben gyökerező emberszeretet azért hozza létre, mert ezek az egyesek minden vagyonuknak feláldozásával sem volnának képesek letörölni a nyomor könyveit és mert csakis ily egyesületté szerveződve teljesítheti a társadalomnak minden tagja a maga humanitárius kötelességeit. Vajjon az erényesdők és az erkölcsnemesítés bajnokai, írók, művészek, tudósok szintén nem a haladásnak állanak-e a szolgálatában és nemde azért létesítettek egyesületet a művészek is, hogy a művészet érdekeit istápolva, a közön-

séggel megkedveltetve nemcsak irányítsák és fejlesszék ennek izlését és lelkének nemeskedését, hanem ily ily módon magukat is munkásságukat népszerűsítve: gondtalanabb megélhetést biztosítsanak önmaguknak? És vajjon a sok közgazdasági, — ipari és kereskedelmi vállalat nemde az egyén által saját erejével el nem érhető cél akarnak megvalósítani? A szabadkőműves páholyok, az antiklerikális egyesületek a Szabadgondolkodók társasága ugyebár mind olyan célokat tűznek maguk elé, amely az egyes embernek erejét óriásilag meghaladják?

És ezek az egyesülések nem ismernek politikai, felekezeti, nemzetiségi stb. különbözőségeknek elvárható vonalait — mint a Lomniczi csucs alatt a fű és virág szálak — eltűnedeznek, sőt a cél magaslatáéól tekintve tökéletesen egybeolvadnak.

Vajjon a tisztelt „városi párt” mit akar? Programot nem adott, megalakulásakor céljait meg nem ismertette. Az a két cél, amit „Hadüzenet” című cikkünkben mint magot a sok szóözönből kihalászni képesek voltunk: a tisztviselői fizetés-emelésnek költségvetési biztosítása és a nagy politikának a város házáról való száműzése: programnak nagyon sovány, célnak nagyon is — higanyszerű.

A „város fejlesztés” a közelebbi részletek megjelölése nélkül csak jelszó, amelyet jogtalanul kisajátítani igyekszik, hogy mindjárt születése pillanatában magát népszerűvé tegye anélkül, hogy kártalanítana, sőt csak igérné is a kártalanítást a kisajátításért.

A város fejlesztés is olyan cél, amely egyrészt az egyénnek erejét meghaladja, másrészt pedig közérdekű cél, mely előtt meg kell hajolnia minden politikai, felekezeti, foglalkozásbeli különbözőségeknek. A fentebb érintett közcéloknál csak meghajolnak, csak eltűnnek, de a város fejlesztésnél meg kell hajolnia és el kell tűnnök e különbözőségeknek. Ezt a dolog természete hozza magával.

Ebből a feltétlenül helyes szempontból kiindulva állítjuk azt, hogy a városi párt alakulásnak köpe-

nyege alatt vagy kétségbeejtő fogalomzavar, vagy tulságos rosszhiszeműség lappang.

Mert más az egyesületi és ismét más a pártalakulás.

A társadalomnak egyesületi alakulásai — eltekintve a kereskedelem-gazdasági celu egyesületektől, melyeknél épp az egymással való versengésből származik a társadalomra a hasznos eredmény — nem versenyeznek, hanem csak a kitűzött közérdekű célt szolgálják anélkül, hogy a másik, habár hasonló celu egyesületnek ártalmára törnének. Az egyletknél nincs hatalmi cél, nincs hatalmi törekvés és épen ezért könnyen megáruznak egy gyékényen. De nem így a pártok. Mert a pártok között — a dolog természeténél fogva — örökös és megújuló az élet-halál küzdelem. Az épen uralmon levő pártnak célja az uralomnak megtartása, az ellenpártnak a leterítése, az ellenpárt pedig kitartó küzdelemmel tör a hatalomra. Mert minden párt-cél *hatalmi cél*, minden párt-érdek *hatalmi érdek*, a hatalomnak célja, a hatalomnak az érdeke.

Mihelyst tehát az augusztus hó 24-iki ad-hoc többség pártját szerveződött, habár város fejlesztési céllal, habár „városi párt” cég alatt, — éppen azért, mert párttá egyesült: *hatalmi célt tűzött maga elé.*

Ez a hatalmi cél az, amely egyenesen kihivott bennünket — Filipphez!

Mi tehát a lehető legnagyobb jóhiszeműséget tanusítjuk, amidőn azt mondjuk a városi pártról, hogy kétségbeejtő fogalomzavarnak sőt homálya nehezdedt rája megalakulásakor.

Mert a „városfejlesztési” cél a maga általános nagyságában nem lehet hivatása semmiféle pártnak, mert a párt-törekvés hatalmi törekvés, a város fejlesztés pedig oly cél, mely előtt a pártok hatalmi törekvéseinek tökéletesen háttérbe kell szorulnia. A tisztelt ad hoc többség győzelmi mámorában összetévesztette az egyletnek és pártnak hivatását. Nagy általánosságban olyan célt tűzött maga elé, amely egy *társadalmi egyesületnek* lehetne büszkén vallott célja, de párté semmi

esetre sem. Társadalmi egyesület: igen, — mert a társadalmi egyesület — hatalmi versengés és hatalmi féltékenykedés nélkül — termelhet eszméket, kidolgozhat városfejlesztési programot, megtalálhatja a program megvalósításának eszközeit és népszerűvé tehet minden város fejlesztési intézményt, még ha teherviseléssel, — áldozathozattal járna is, mert hiszen éppen maga a folytonosan élő, munkáló, örökké éberszemű társadalom eszméinek, programjának a megvalósításáról volna szó!

És ezen felül ez a társadalmi egyesület mily kitűnő előkészítő iskola volna a — polgármester és egyéb tisztviselői állásokra! Itt találkozhatnánk minden, városának nagyságáért rajongó erő, itt tülekednék minden nemes ambíció és itt ezen a nyilvános társadalmi küzdő téren lehetne a maga nagyságában, igazi hivatottságában kritizálni és kiválasztani azokat a jókat, becsületeket és hivatottakat, akikre nyugodtan bízhatnánk Debrecen város társadalmi anyagi és szellemi boldogulásának minden időben szép és magasztos vezérszerepét.

Nem párt, hanem társadalmi egyesület tűzheti ki célul a város fejlesztést. Mert mi őszintén kijelentjük, hogy a városi pártra éppen azért — és csakis azért — mert párt: féltékenyek vagyunk és mint függetlenségi és 48-as párt, — nemcsak ellenpártnak tekintjük, hanem megdöntésére, letörésére minden megengedett és jogos eszközzel kíméletlenül törekszünk és törünk.

És pedig annival inkább, mert — éppen kikiállított vezéreink személyét és e személyeknek pártbeli multját tekintve — valóságos és tulságos rosszhiszeműséget találunk

a megalakulásban. Kisajátították maguknak az intelligenciának fogalmát és mert az intelligenciának fogalma alatt egyesültek város fejlesztési célzattal párttá, tulajdonképpen csak himes köntöst választottak, amelybe burkolózva magukat népszerűvé tenni akarják. A „város fejlesztés“ tehát csak cím, csak céger, mely alatt valóságos párt célt, tehát uralmi, tehát hatalmi célt értenek és ezt akarják elérni ismét, — mert annyira fáj az nekik, hogy ezt a korábban élvezett, a hatalmat elvesztették. Aesopus rókája hizelegte ki ekként a maga számára az ostoba holló szájából a sajtot. Ők, az intelligencia az Aesopus rókája, de csalódnak, mert mi a függetlenségi és 48-as párt nem vagyunk ostoba — varjuk.

A mi pártunk tagjai nem lehetnek tagjai a városi pártnak és viszont — tessék választani. Aki Dégenfeld Józsefben, vagy akár csak Márk Endrében szerelmes: ám kövesse szerelmének tárgyát, de kétnépszerűséget, sem kétférszerűséget nem tűrünk, mert ez erkölcsstelenség. Akinek szűk a mi szigorú pártelveinkkel és párthűségünkkel korlátozott Macedoniánk, ám lépjen át a városi pártnak mezejére, melyet a programmszerűség kerítése ugysem kozlátoz, de kétkulacsosságot nem tűrünk!

Izgalmak.

A városi párt megalakulása alkalmából Hadüzenet cím alatt megjelent cikkünknek visszhangjaként közöljük a következő levelet:

Tekintetes Szerkezőző Ur!

A „Debreczen“ mai, 1908 október 13-iki számában megjelent vezérekre köteleességemnek tartom tárgyilagossággal a következőket megjegyezni:

szörgött, de hirtelen égető szurást érzett agyában, mintha tüzeső zápora öntötte volna el. Fölsikoltott:

— Jaj!

— No, hogy érzi magát? — kérdezte Julia ápolónő a betegről, aki ugylászott, hogy visszanyerte eszméletét.

— Magához tért — mondta az orvos — tul vagyunk a veszedelmen.

A beteg felnyitotta szeméit. Körültekintett az agya mellett állókön. Rev. dező, halvány, remegő tekintet volt. Majd erősen felsohajtott.

— Hol vagyok? — kérdezte gyenge, alig hallható hangon.

— Nagyon jó helyen, ahol szeretik — hangzott a válasz.

— A betegágyat négy orvos s az ápolónő vette körül. A beteg ott feküdt a kórházban. Az egyik orvos közelebb lépett a beteghez, megfogta kezét s megsimogatta homlokát.

— A láz szűnik. Jeget hozzanak — mondta.

A jég jót tett a betegnek. Még egyszer felsohajtott s ismét megkérdezte halk, szakgatott hangon:

— De hol vagyok? Mi történt velem?

— Jó helyen van; egy kis baleset érte. Majd elmondom. Most nem szabad. Magának sem szabad beszélnie. Aludjék egy keveset.

— Roppantul zug a fejem. Rémitőt álmodtam.

— Meggyógyítjuk, csak aludjék.

A beteg elaludt. Nesztelen volt körülötte minden. Az orvosok sem mozdultak ágya mellől. Figyelték lélegzését, mozdulását.

A szombatra, folyó hó 10-ére összehívott értekezlet semmi újabb pártalakítási célzattal nem birt, sőt az elnöklésre felkért bizottsági tag ur nyiltan kifejezésre is jutatta, hogy ezen értekezlet a megjelentek pártállását nem érinti és csupán az a célja, hogy pártállásra való tekintet nélkül egyes konkrét kérdésekben tömörítse azon bizottsági tagokat, kik városunk jövő fejlődése és ezzel polgárai jólétének emelése tekintetében egy véleményen vannak.

Varosunk fejlődésére, jövedelmeinek fokozására, polgárai terhének könnyítésére irányuló igénytelen működésem és e mellett a függetlenségi és 48-as párt elveit való állandó és törhetetlen ragaszkodásom ismeretes mindazok előtt, kik csekélységemet figyelmükre méltatni érdemesnek tartják. Ezek előtt nem lehetett meglepő, hogy szívesen támogatam azon mozgalmat, mely ugyanazon városi program megvalósítására törekszik, amelyen én is évek óta tölem telnetőleg munkálkodom és mely mozgalom a legkevésbé sem gatul abban, hogy pártom elveit továbbra is legteljesebb mértékben ragaszkodjam és amikor kell, azzal a lelkességgel és odaadással szolgáljam elveiket, amint az azok minden egyes katonájuktól méltan elvárhatnak.

Ez okból ezen mozgalomhoz még abban az esetben is csatlakoztam volna, ha az értekezletet összehívó bizottsági tagok jó részével pártom vezetősége meg sohasem működött volna együtt, holott ugy az elnöklésre felkért bizottsági tag ur, valamint több, nem a mi pártunkhoz tartozó és ezen értekezleten szinten résztvevő bizottsági tag, éppen Márton Imre urnak indítványára választott meg az ugynevezett jóléti bizottság tagjaul, melynek elnöke varosunk első kerületének nagydemü képviselője, Thaly Kálmán dr. volt.

Ha alkotmányunk védelmére együtt dolgozhatunk azon bizottsági tagokkal, el sem tudom képzelni, miért nem működhetném velok együtt a városunk jólétere irányuló mozgalomban, melyben pártállásra való tekintet nélkül résztvehet minden bizottsági tag, akit városunk naggyá tételében és polgárai jóléte ek fejlesztésében egy és ugyanazon gondolat lelkesít.

Nem volt ennek az értekezletnek leg-távolabbról sem a függetlenségi és 48-as párt ellen irányuló célja. Ha iyesminek csak nyomát látuk volna, megnyugtathatom a t. cikkíró urat, hogy azon sem én, sem a pár unkhöz tartozó többi tag részt nem ve-

lását. A beteg, Mándi Jenő festő három nap óta feküdt bent a kórházban. Utazott; menyasszonyához akart eljutni, midőn vonata összekötött egy másik vonattal. Aludozatul esett ő is, mint annyi sok más. De legsúlyosabban ő sérült meg és idehozták a kórházba. Amott pedig, ahová utazni akart, egy leány várt reá. Ő ugy tudta.

A beteg i-met fölebredt.

— Mi történt velem? Vízet adjanak.

Par kortyot ivott. Fölsikillogott utána a szeme.

— Hol van Gizella? — kérdezte.

Gizella, a menyasszonya. Első kérdése tehát ő volt.

— Hol van? — ismételte még egyszer.

— El fog jönni — mondta megnyugtatólag Julia ápolónő.

Két hét mulva Mándi Jenő, a nagybeteg festő lábadozni kezdett. Föl is kelhetett ágyából, sőt a kórház udvarán naponia félorát sétáltatták. A két hét alatt menyasszonya el sem látogatott a kórházba.

Lábbadozása második napján levelet hozott számára a posta. Menyasszonyától érkezett. Látni szeretné, az volt a levelben.

Néhány nap mulva Mándi Jenő elhagyta a kórházat. Arcán, testén nyoma maradt a szerencsétlenségnek. Első uja menyasszonyához vezetett.

Fáradtan, kimerülten érkezett menyasszonya hazához. Az ut nagyon megörögte amugy is megírt testét. De a remény, hogy viszontláthatja menyasszonyát, erőt adott neki.

szünk, amint hogy a leghevesebben tiltakoznánk az ellen és gátolnók azt, ha ilyesmi később mutatkoznék, aminek feltevésére azonban legkisebb okunk sincsen.

Es talán nem szerénytelenség, ha pártom hivatalos lapjától ugyanannyi bizalmat kérek, — mint a mennyit élveztek partuokhoz tartozó azon bizottsági tag urak, akik részt vettek több o y értekezleten, amelyet nem a párt hivatalos képviselője — az Intéző Bizottság — hívott össze és amelyre nem voltak meghíva a párthoz tartozó összes bizottsági tagok, de igenis meg voltak hívva és részt vettek más pártállású bizottsági tagok!

Egyébként nagyon szívesen látnám, ha városunk nagyra tételében, polgári jólétének fokozásában mindannyian kezdet fogvánk. És igazán nagyon, de nagyon kívánatos lenne, ha ebben a kérdésben végre már ne azokat a körülményeket keresnők és kúrnók, a melyek bennünket elválasztanak, hanem azokat melyek egyesítenek! Ezzel róna le mindegyikünk legjobb városunk és polgárai iránti legelső és legfőbb kötelességét! Mert csak egyetértésben van erő! És csak mindannyiunk bék s együtt működése biztosíthatja dicső multu városunknak a dicsőséges jövőt!

Igénytelen soraimmal legtávolabbról sem kívántam polémiába bocsátkozni. Ezért kerültem mindazt, ami ilyesmit felidézhetne. Csak e járásom igazolásul irtam ezen sorokat és kérem ezek szives közlését, megjegyezve, hogy bár megbíesom ezen kijelentésre nincsen, tudom, hogy pártunknak az értekezleten megjelent többi tagja szintén így gondolkozik és így érez!

Teljes tisztelettel

Dr. Fejér Ferenc.

Dr. Fejér Ferenc ur fenti nyilatkozatának helyet adunk, — vezető helyen megjelent cikkünkben úgy ó mint magukat függetlenségi és 48-asnak nevezett tarsi megtalálhatják tépelődő lelki állapotuknak megnyugtatóra a keresett panacéat.

Miért nem üzente meg Szerbia a háborút?

Belgrád, okt. 13. A skupstina vasárnapi titkos ülésén Milovanovic külügyminiszter kijelentette,

Nem találta otthon. Valami cselédféle fogadta:

— Nincsenek itthon, fürdőre utaztak — mondta egyszerűen Mandinak az öt fogadó cseléd.

— Nagyon fáradt vagyok, nem pihenhetnék le?

— A kisasszony szobáját éppen tegnap hoztam rendbe, oda lepihenhet a nagyságos ur.

A testben, lélekben megtört festő bement a szobába. Múskor, ha beépet oda, róza, parfüm illat csapta meg. Most nafalin szaga arasztotta el a csinos leányszobát. Mándi Jenő azért lefokúdt. Nagyon fáradt volt, de aludni nem tudott.

Szétnézett. Képek, képes lapok, csecsebecsék, dísz tárgyak voltak a rózsaszín szobában, de oly rideg volt ott minden, pedig ő másnak képzelte, mikor utnak indult.

Mándi Jenő fölkel és miután megtudta, hogy menyasszonya csak helek mulva érkezik haza, elhagyta a házat, ahol rózsailat helyett naftalin várt rá.

Erezte, sőt biztosan tudta, hogy menyasszonya a kórházba küldött levelével megcsalta s most elhagyta őt. Hazament és otthon újból hozzátartott a festőhöz. Óriási váznon két tüzetokádó vaskolosszust festett, melyek lángnyelvei között egy ember kétségbeesetten vergődik. Megfestette azt a képet, melyet láz-álmában látott. A kép címe:

„A megakadályozott házasság.”

A műtárlaton tizezer koronáért kelt el.

Ötvös Béla.

hogy háboru esetén Szerbia nem számíthat külföldi segítségre.

A külügyminiszter hozzátette, hogy ő már egy hónappal ezelőtt tudott arról, hogy Ausztria-Magyarország Boszniát annektálni akarja és hogy a hatalmaknál kifogást is emelt ez ellen, de a hatalmak azt válaszolták, hogy az annexió nem lesz megakadályozható.

Stefanovic hadügyminiszter egy órán át ismertette a szerb hadsereg állapotát.

A hadügyminiszter expozéja nagyon rossz benyomást tett a képviselőkre és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a háboru ellen szavaztak.

A francia követ tegnap kormány nevében komoly intelmet intézet a szerb külügyminiszterhez, hogy a háborut mindenképpen meg kell akadályozni, mert az Szerbiára nézve katasztrófával járna.

Epilógus a szabocsi tamadáshoz.

Királyi szó.

Hallottam, olvastam, hogy Szabolcs-megye a nehezen megalkotott Hajdumegyének néhány virágzó községét, Hajdunánás, Hajdudorog rt. városokat magának vindikálja s Szabolcsmegyéhez csatoltatni kívánja.

Örömmel olvastam Hajdumegyének erre vonatkozó utolsó közgyűlésén megnyilatkozó erélyes tiltakozását és Szabolcs-megye ezen kívánságának visszautasítását.

Hát Hajdumegyétől nem is vártam, fel sem is tételeztem.

Azon vármegye, melynek élén ez idő szerint Wespriem Zoltán, néhai Wespriem Gáspár, az ujonnan alakult Hajdumegye első alispánjának fia és Kovács Gyula, néhai Kovács Miklós, a volt hajdukerület utolsó alkaptányának fia állanak, hallgatag nem is tűrhette el Szabolcsvármegye merész fellépesét s Hajdumegye egységének megbolygatását.

Mert hiszen ezen Hajdumegye — Debrecen székhellyel — történt felállítására erős küzdelem és politikai harc eredménye volt.

Ma már talán kevesen vannak, kik ezen küzdelemben résztvettek, az újabb nemzedék már csak hírből ismeri a szabad hajdukerületet és azon szívós ellentállást, amelyet e szabad kerület vármegyévé történt átalakítása és független, szabad hajdu-teritoriumának a megye kebelébe történt beolvastása alatt kifejtett.

A szabad hajdu nép attól a naptól kezdve, amidőn dicső fejedelmünk, Bocskay István betelepítette őket a hat hajdu városokban 1606 ik évben és felruhazta őket nevesi előjogokkal és dus anyagi dotációval jutalmazta meg a haza függetlensége és szabadsága érdekében a fejedelm oldala mellett kifejtett hősi küzdelmüket, mint testvér élt egymással szakadatlanul, mint egy családnak összetartó tagjai és századokon át, egész 1870-ig nem veyült senkivel, élt szabad területen, szabad törvényeivel.

Midőn Tisza Kálmán 1876-ban a család egységét megbontani és a családba idegeneket is beolvastani és a szabad kerületet megszüntetni akarta, mint egy ember állott fel a szabad hajdu nép és tiltakozását e vitte egészen a trón zsamolyához, a koronás királytól kért oltalmat, védelmet Tisza Kálmán tervezett merénylete ellen.

Ezen, a trón zsamolya előtt történt tiltakozásban ékes szavakban adott kifejezést a szabad hajdu kerületnek utolsó és tiszteltreméltó főkapitánya, Sellye Gábor, oldalán egyfelől Wespriem Gáspár, másfelől Kovács Miklóssal, akkor már kir. törvényszéki elnökkel, élén egy 50-60 főből álló díszes küldöttségnek.

E küldöttségben én is — mivel a szabad hajdu kerületnek utolsó tiszteltbeli aljegyzője, boldog emlékü édesatyámmal szintén részt vettem.

Es a felség minden jót ígért, elismerte a szabad hajduknak a multakban a haza körül szerzett kiváló érdemeit, azonban utalt a változott viszonyokra, a megyék kikerekítésének feltétlenül halaszthatatlan szükségére, az apróbb törvényhatóságoknak állami és nemzeti szükségből leendő megszüntetésére — azonban kijelentette, hogy nyugodjanak meg, mert a hajdu nép továbbra is, mint egy család együtt marad, a felállítandó Hajdumegyében Debrecen székhellyel.

Es a küldöttség s azután az egész szabad hajdu nép ezen, a koronás magyar király ajkáról jött kijelentés és megnyugtató után felhagyott minden további ellentállással, önként lemondott kiváltságos állásáról s majdnem 300 évi önálló és tisztán a hajdunépre kiterjedő törvényhatóságát önként megszüntette és egyetemében kész örömmel és minden hátsó gondolat és keserűség nélkül tagja lesz a megalakított Hajdumegyének Debrecen székhellyel.

Es hogy ezt megbánni sem a szabad hajdu népnek nem volt oka, sem a vármegye többi tagjai ezáltal a korábbinál rosszabb helyzetbe nem jöttek, — a tények igazolják.

Es most — a vármegyének 32 éves multja után — elő áll Szabolcsvármegye és a 300 év óta együtt élt s egy családot képező hajdunép egyik legértékesebb tagjait kiakarja, elakarja szakítani a családtól és akaratauk ellenére egy idegen családhoz akarja őket elvinni és odaláncolni s mostohává tenni az édes gyermeket.

Hát nemes Szabolcsvármegye, hátrább az azarakkal!

Vagyunk még — habár nem sokan is — kik még hallottuk a koronás király feleséges ajkáról azon megnyugtató kijelentést, hogy a szabad hajdu nép — kerületének megszüntetével — és továbbra is egy család és együtt marad — és e királyi kijelentés feleslegessé tesz minden további tiltakozást és a szabad hajduság együtt és egy családban fog élni az idők végtelenségéig, mert ezt hinni és reményleni jogot ad a hajduságnak a királyi szó.

Es erősebb fegyver, mint maga a vármegye közgyűlésének tiltakozása is.

Lenthe Gusztáv.

A vármegyei közigazgatásból.

Egy havi statisztika.

Hajdumegye közigazgatási bizottságának ülése.

Tegnap délelőtt tartotta meg október havi ülését Hajdumegye közigazgatási bizottsága Wespriem Zoltán főispán elnöklétével.

Az ülés a rendes keretek között, a szokott adminisztratív jellegű intézkedésekkel jelentések felolvasásával telt el.

Az alispáni jelentés után rendre következtek a közegészségügyi, közuti, adóügyi, tanügyi jelentések. A statisztikai adatok részletes felvilágosítással szolgálnak, hogy milyen is volt Hajdumegye közigazgatása a mult hóban?

Alispáni jelentés.

Az alispáni jelentés szerint a mult hónapban a közbiztonsági állapotok jók voltak. Kivándorlási céliből 36 utlevelet kértek, amelyből 5 még tárgyalás alatt áll. A kivándorlók között a legtöbb nő, akik gyermekekkel indultak férjeik után a tengerentuli utnak.

A kivándorlók közül 2 Téglyásról, 2 Egyekről, 4 Bősörményből, 2 Püspökladányból, 2 Hadházárról, 1 Nánásról. Ez utóbbi kivételével, aki Bulgáriába utazik, majdnem mind Amerikában mennek.

Közegészségügy.

Hajdúvármegye közegészségügye az elmúlt hónapban tetemesen javult. Magas a születési szám, mersekelte a halálozási, tehát nagy a szaporulat.

Az uralkodó kóralak az emésztő szervek heveny megbetegedésében nyilvánult, főleg a csecsemők és gyermekekkel. A halálozások béihurut, gümőkór és gyengeség folytán következtek be a legtöbb esetben.

A hevenyfertőző bántalmak közül: Roncsoló toroklob 8 községben, összesen 15 gyermekben észleltetett kik közül felépült 10, elhalt 5. A vörheny 6 községben uralkodott, főleg csak szórványosan, összesen 63 gyermekben, akik közül meghalt 5. Kanyaro 5 községben fordult elő, összesen 45 esetben, egy elhalálozással.

Hasihasnyán 8 községben állapított meg, 3 halállal, a hajdúhadnazi kúteges úfuszából még betegen maradt 4 cigány meggyógyult.

Óngyilkosság folytán ötször tartott a hatóság rendőrorvosi vizsgálatot, hatszor akasztás, kétszer mérgezés és egyszer fobalövésrel történt öngyilkossági esetekben.

Nepesedés.

A múlt hónap folyamán a vármegye területén összesen 583 születés történt, közte 16 halva születéssel — elhalt 286 egyén és így a szaporulat 281.

Az adó.

A múlt hónapban befizettetett egyenes adóban 197,315 korona, hadmentességi díjban 3053 korona, bélyegjövődékben 188,045 korona, jogilletékekben 69,262 korona, díjjövődékben 310 korona, douányjövődékben 166,532 korona, határvámjövődékben 16,742 korona fogyasztási és italadóban 43,992 korona. Fizetési halasztás 9 esetben engedélyeztetett.

Tanügy.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zsivany Imre bősziroményi és Simon Károly hadnái ref. tanítóknak jutalmaképpen 200—200 koronát; Buda Lajos és Geguss István egyéki r. kath. tanítóknak 400—400 korona korpótelek államsegélyt; Róna Ámin kabai izr. tanító fizetésének kiegészítésére 600 koronát, Aufferber Bernát szoboszlói izraelita tanító korpótelek fedezésére 100 korona államsegélyt, Ritók István kabai ref. tanítót nyugdíjazván, részére 1740 korona nyugdíjat utalt ki.

Törvényhatósági utak.

Az állami kezelésben levő és kiépített törvényhatósági utak jókarban voltak, a földutak járha ók.

A múlt hó folyamán megkezdett a debrecen—egri törvényhatósági ut balmazújváros—debrecen—bekési szakaszának állandó burkolattal való ellátása.

A hajdúhadnái—pogári és tiszafüred—ujfehértói ut építése folyik.

A debrecen—bekési törvényhatósági uton a földmunkák letesítése megkezdődött.

A Reichmann Ármán örökösai által szállított fenntartási anyag átvetetett.

A jelentések tudomásul vétele után az ülés deli felé véget ért.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2

A kereskedelmiiskola ünnepe.**Ünnepi készülődések.**

A felső kereskedelmi iskolai tanárok felhívása az ország összes kereskedelmi iskoláihoz visszhangra talált mindenütt. A jelentkezések tömegesen érkeznek és az egész közgyűlés inpozánsnak s lelkes lefolyásnak érkezik, a kereskedelmi szakoktatás vezetési és munkásai az iskola ünnepét a szokottatás ünnepevé kivanják avatni. A budapesti kereskedelmi akadémiáról 17 tanár érkezik városunkba. Nincs kereskedelmiiskola az országban, mely az ünnepen ne képviseltetné magát.

Zilahy Gyula a tanári kar felkérésére vasarnap este diszelőadást rendez színházunkban, az előadáson előre láthatólag összes vendégeink részt vesznek. A hétfői hortobágyi kirándulás iránt is nagy az érdeklődés a tanárok körében. — Szombat delután szakosztályi ülések lesznek 6 órakor a kereskedelmi iparkamara disztermében előadást tart Sassi Nagy Lajos budapesti tanár: „A török alkotmány s közigazgatásának jövője Keleten” címén s dr. Kunos Ignác: Kereskedelmi szakoktatásunk és Uj-Törökországról. Ezek az előadások a közönséget igen szívesen látjuk. Felhívjuk Debrecen egész társadalmának figyelmét, ezekre az aktuális vonatkozású előadásokra; mindkét tanár kiváló előadó.

Ugyanakkor d. u. 5 órakor a kereskedelmiiskola disztermében beszél Szuppán Vilmos a budapesti keresk. akad. igazgatója: A felső kereskedelmi iskolák új szervezete és az óra redukcióról és Karch Kri-tóf tanár: A könyvvitel tanításról a felső kereskedelmi iskolában, ami inkább szaktanárokat érdekelhet, bar ezeken az előadásokon is bárkit szívesen látunk.

Ünnepi hangulat tölti el az ünneprendező tanárokat, minden biznnyal fáradozásukat a legfényesebb siker koronázzandja.

Színház. Művészet.**Műsor:**

Szerdán este: „Herang” legenda ujdonság B bérletben.

Csütörtökön: „Harang” legenda ujdonság C bérletben.

Pénteken: „Tündérszerelm” operette ujdonság bérlet szünetben.

Szombaton: „Tündérszerelm” operette ujdonság bérletszünet.

Vasárnap delután: „Bob herceg” operette bérletszünetben.

Vasárnap este: „Tündérszerelm” operette ujdonság bérletszünetben.

* **Tündérszerelm bemutatója.** Lázás munkával készül színtársulatunk operette

személyzete a Tündérszerelm bemutatójára, mely pénteken, 18-án kerül színre először. Ez az operette különösen technikai szempontból teszi erős próbára a társulatot. Nagy érdekességre számíthat az első felvonás, mely szent Anna tavát ábrázolja és a színen koboldok, gumok, vízi tündérek szállnak ki a tó fenekéről és üzik gonosz játékokat. Ez estén próbálják ki színpadunkon az új találmányt, mely a festett vizet kiküszöbölti és igazi vizet látunk a tóban.

* **Színhazi hírek.** Tündérszerelm a Huszka—Martos-fele regényes daljáték lesz a legközelebbi premierje színtársulatunknak, melyre a színház minden helyiségében laz s munkával készülnek. Az asztalos műhelytől fel a szabó műhelyig, a színpadon a villany-szerelők egyformán készülnek, hogy a Tündérszerelm ujdonság minél fényesebben sikerüljön. A darab kiosztása a következő: Vízi király — Győre, Csilla leánya — Zsigmond Anna, Cuccér, tücsök király — Ligeti Lajos, Maté, székely paraszt — Tallián László, Borbála, felesége — Kovács Laura, Gergő, fiuk — Horváth Kálmán, Orzse, leányuk — Radó Anna, Csalabér bakter — Nador Zsiga, Remete — Krasznai. — *Gazdi Aranka*, ki pár napja már ágyban fekvő beteg volt, a javulás utján van és jövő héten Etschegeyav hírneves drámájában, Folt a mely tisztit lép fel.

A balkáni események.**Az osztrák kereskedők bojkottja.**

Az osztrák-magyar nagykövet szóbeli jegyzéke dacára, tovább folyik a bojkottmozgalom az osztrák áruk és a kereskedők ellen, mely mozgalom alkalmas arra, hogy a jó viszonyt Törökország és a monarchia között megzavarja. A mozgalom egyre nagyobb mérvet ölt. A szénrakodók, teherhordók és kirakodómunkások tegnap tartott gyűlésükön elhatározták, hogy osztrák gőzösökön többé semmiféle munkát nem vállalnak.

Páris, október 12. A Havasügynökség jelenti Athénből: Dedeagacsból közlik, hogy a plakátokat függesztettek ki, amelyekben megtiltják a kereskedőknek, hogy — Ausztria-Magyarországból rendeljenek, a hajósok pedig utasítatnak, hogy az osztrák Lloyd hajóihoz esolnokaikkal ne közeledjenek.

(Orosz tisztek a szerb hadseregben.)

Berlin, október 13. A Berliner Tagblatt jelenti Pétervárról: Több orsz tisz, köztük két tábornok szabadságolás iránti kérvényt nyujtott be a hadügyminiszteriumhoz, mert be akarnak lépni a szerb hadseregbe, hogy mint önkéntesek Ausztria-Magyarország ellen harcoljanak.

(A helyzet Törökországban.)

Madrid, október 13. A Diario Universal azt mondja, hogy Muley Hafid nem igen fogja logikusnak találni, hogy azok a hatalmak, amelyek oly könnyen tulleszik magukat az 1878-ik évi berlini kongresszuson vált kötelezettségein, tőle az algezirasi akta megtartását követelik.

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Konstantinápoly, október 13. Egyes tulzott jelenésekkel szemben konstatálják, hogy eddig csak egyetlen ruhaüzlet előtt volt eset arra, hogy a vevőket gátolják a belépésben. Egyébként a bojkot a sajtocikkekben, röpiratokban és falragaszokban üzött propagandára szorítkozik. Pallavicini öröf, osztrák-magyar nasykóvet ma személyesen nyomatékos lépést tett a portánál, amely azt válaszolta, hogy minden tőle telhető meg fog tenni, hogy az osztrák üzlet előtti csoportosulásokat megakadályozza.

Portakorokken semmit sem tudnak az Ikdam azon jelentéséről, hogy a porta Kréta ügyeren jegyzeket intézett Görögországhoz.

A szófiai török bizottság jelentu, hogy a bolgár nadikészülődések mar csökkenőben vannak.

A helyi hatóságok és az ifju-török bizottság ösztönzésére a tegnapielőtti négyü léseken, mohamedánokon kívül keresztények is tartottak igen heves beszédeket.

A porta, valamint az ifju-török bizottság ismét sürgősen távirailag utasították a helyi hatóságokat, hogy az Ausztria-Magyarország és Bu gária elleni tüntetéseküél akadályozzanak meg mindenféle kinövéseket és incidenseket.

A török sajtó holnap délutánra nagy négyülést hívott egybe, amely tiitakozni fog Ausztria-Magyarország és Bulgária ellen és tiltakozó, illetve a törökbarát hatalmakhoz köszönő táviratokat fog küldeni.

A montenegróiak által a diplomáciai képviselesek előtt tegnap rendezett tüntetések résztvevői végül a szerb követség elé vonultak, ahol Nenadovics szerb követ és Gregovics montenegrói ügyvivő az erkélyről köszönetet mondtak és nyugalomra intették a népet. A tüntetők Péter királyhoz és Miklos herceghez táviratot intéztek.

(Bulgária függetlensége.)

Berlin, október 13. Szófiából jelentik a Lokalanzeigernek: A bolgár miniszterelnök kijelentette a Lokalanzeiger tudósítójának, hogy a helyzet a Balkánon kitünő, ami kis nehézségek felmerültek, alig nyomnak a latban valamit. Törökország egyáltalán nem készülődik a háborura, ellenben valószínű egy nagy nemzetgyűlés összehívása abból a célból, hogy az alkotmányt a körülményeknek megfelelő módon megváltoztassák.

Rablótámadás a Zuglóban.

Egy kocsis merénylete.

A minapában vakmerő rablótámadást intéztek egy urilány ellen, aki a városban való tájékozatlansága folytán rábizta magát a vasu állomásnál egy kocsisra.

Miskolcra testvérbarátja látogatására a fővárosba érkezett tegnapelőtti este Bus Teréz. A fivére lakását nem tudta, tehát a főkapitányságra akart menni előbb, hogy tájékozást szerezzen ott magának.

Minthogy a járást nem ismerte Budapesten és a villamoson sem tudott volna tájékozódást szerezni, egy konfliktuskocsiba ült, meghagyván a kocsisnak, hogy hajtson a főkapitányságra.

— Parancsára, nagyságos kisasszony, — udvariaskodott a kocsis, sietni fogok, hogy minél előbb odajussak. Ugy-e, nem fog takarékoskodni a borralalóval?

— Nem fogok takarékoskodni, csak siessen, hogy minél előbb célnál legyek.

A hölgy beült a kocsisba, a kocsis a lovára csapott és gyors robogással indultak a főkapitányságtól — ellenkező irányba.

A kocsis tudniillik észrevette a leány tájékozatlanságát és kifelé hajtattott a Zuglóba. Lakatlan területeken át vitte és végre egy befásított területen megállapodott.

— Itt van a főkapitányság? — kérdezte a leány csodálkozva.

— Majd megtudja, — felelt szemtelenül a kocsis.

Közben egy bokorból előugrott egy

gyanus külsejű suhanc és miközben a kocsis a leány száját fogta be, hogy ne kiabálhasson, a másik haramiai kifosztotta az áldozatot. Hatszáz koronájától rabolták meg a leányt, azután a leány helyét a kocsisban elfoglalta a suhanc és a kocsis most már a város felé hajtott.

Az egyedül maradt leány, amint felocsudott, befelé igyekezett a városba. Hosszas kérdezősködés után éjfél felé bejutott a főkapitányságra, ahol kiballgatták.

A bűnös kocsis és cinkosát a rendőrség keresi.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Krónika.

Egyszer egy juhász, ment a számaron és miként a költő éneklé, földig ért a lába. Mikor azután megtudta, hogy haldoklik babája, világrengető nagy dologra határozta el magát, hogy ismét a költőre hivatkozzunk — nagyott ütött botjával a számar fejére, mint-hogy már nem tellett tőle.

Szerbia esete is körülbelül ezi Szörnyű bubánatos haragjukban először hadat akartak üzeni, azután tanácskoztak, hogy megüzenjék-e a háborut, közbe önkénteseket szedtek, az iskolákat nem látogatták, a hadgyakorlatot félbeszakították és mindezen rémséges dolgoknak három nevezetes következménye lett; először nem izentek háborut, másodsor a sok tüntető diák be fog szekundálni és harmadsor a... trónörökös mondott egy dikciót. Igazán Isten csudája, hogy az eu-ópai egyensúly meg nem billent! Parturiunt montes!... Vajudnak a hegyek és előbuvik a neveltséges kis — egér!

* * *

Bulgáriában is rendbe jönnek a dolgok, jobbról is balról is fenyegetőztek ugyan még ököllel, de csak ugy a — suba alatt. Várják az angol flottát és az angol flotta mozog is a déli vizeken, de vizet nem zavar, drága a puskaapor még az angolnak. Még napokkal ezelőtt a háborut jelző üstökösöket is láttak, de ez csak vízió volt és legfőképpen tévedés. Nyilván Ferdinánd pazar terjedelmű orrát nézték üstökösnek! A tényekből történelmi igazság gyanánt azt állapítjuk meg, hogy Ferdinándnak nemcsak nagy orra, hanem jó orra is van!

Az alkohol áldozata.

Öngyilkos postás.

Az alkohol áldozatának a száma tegnap ismét szaporodott eggyel. — Hajdunánásról jelentik, hogy Tasnádi Sándor 45 éves, családos postakézbesítő felakasztotta magát.

Alig mulik el nap, hogy megisméltődjék ez az egyhangu nóta, amelyiknek mindig az alkohol, vagy más bűnös szenvedély szokott lenni az alaphangja.

Tasnádi Sándor végképen elzülött az alkoholizmus fojtogató, anyagi romlásba vivő karjai között. Nem számolt azzal, hogy mivel is tartozik magának, családjának és a társadalomnak — ellökte durván magától egy alkoholtól elveszített eszmélet nélküli pillanatban azt, amit már semmi és senki sem adhat vissza.

Családjával mit sem gondolva, a nyomor és nélkülözés karjaiba taszította.

Ide vezet a mai társadalom réme — az alkoholizmus. Mivel az öngyilkosság ténye bizonyos a kir. ügyészség megadta a temetési engedélyt.

H I R E K.

— **Uj bírák.** Az igazságügyminiszter a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. törvényoikk 1. §-a értelmében 50 új állást akar rendszerezíteni a VI. fizetési osztályban. Ezekből 25-öt 1909-ben, a másik 25-öt 1910-ben tölti be. A miniszter a statusrendezés teljes végrehajtását az 1910. évi költségelirányzaton keresi. A jövő évben az alsóverekkei, a magyarcsékei, a puji és a vaskóhi járásbíróóságok kapnak telekkönyvi ügyekben bírói hatáskört.

— **Uj állami közutak.** A kereskedelmi miniszter az 1909. év folyamán a következő utakat veszi át állami kezelésbe:

1. a debrecen—vásárosnamény beregszászi utat 127.81 km. hosszal
2. a nagymihályórmező—polena ország határszéli 79.42 „ „
3. a székesfehérvár—simontornyai utat 56.04 „ „
4. a sopron—bécsujhelyi utat 27.41 „ „
- és 5. a bécsfalu—ósáncai utat 30.80 „ „

Összesen 320.98 km. hosszal.

— **Gyariparosok vendége.** Dr. Hegedüs Loránt igazgató a tegnapi 6 óra 45 perci gyorsvonattal városunkba érkezett. Ma

délelőtt a város nevezetesebb gyáripari telepeit látogatja meg. Délután 2 órakor a gyáriparos szövetség helybeli fiokjának gyűlésén vesz részt az iparkamara tanácsstermben s ott az ipértörvénytervezetről tart előadást.

— **A Kardos-bank.** A Kardos-bank végtárgyalása immár a befejezés felé közeledik. Már mindössze tizenöt tanu van hátra, úgy, hogy szombat estére ítélet is várható. Ma a tanukihallgatásokat folytatják s nemsokára a könyvszakértőkre kerül a sor.

— **Vakmerő tolvajok.** Hajdu Kálmán rendőrőrsparancsnok nagy veszedelme a tolvajoknak és zsebmetszőknek, mivel az ügyes detektív hamar összefogdossa és lecsukja őket. Összeesküdtek ellene és tegnap este akarták bosszujukat rajta kitölteni. A vásártér egyik félreeső helyén késekkel, botokkal támadtak rá, azonban a bajban levő őrsparancsnok sípolására csakhamar segítségére siettek társai, akik nyomban ártalmatlanná tették a vakmerő merénylőket s bekisérték a bűnügyi osztályra, ahol bizonyára szigorú büntetésben fognak részesülni.

— **Kegyetlen gazda.** Sulyos sérülésektől boritva szállították szülei lakására Balogh Imre 24 éves balmazújvárosi illetőségű legényt, aki, mint kocsis szolgált, egy debreceni határban lakó gazdálkodónál. — A szerencsétlen ember nem sokára belebalt sebeibe, amelyekről a kezelő orvos később megállapította, hogy erőszakos behatás, valószínűleg ütések folytán keletkeztek. Az esetet azonnal bejelentették a debreceni ügyészségnek, amely megindította a nyomozást a titokzatos ügyben. A gyanu a tragikus körülmények között elhunyt kocsis gazdája ellen irányul s az első vizsgálat adatai is azt bizonyítják, hogy ő verte agyon a jobb sorsra érdemes legényt.

— **Elgazolt fékező.** Végzetes szerencsétlenségnek esett áldozatul Orosz Károly debreceni vasuti fékező. Egy tehervonattal indult el Debrecenből Királyháza-ra. Elvégezte dolgát és éppen leszállt a tehervonatról, amikor a beregszászi vonat már elindították és az volt a tragédiája. A másik pillanatban már holtan feküdt a kerekek alatt. Holttestét behozták Debrecenbe és itt temetik el.

— **Sikkasztó segéd.** Rutul visszaélt a gazdája bizalmával Hidegh József segéd. Ugyanis Ökrös István, Homok-utca 98. sz. alatt lakó kötélgyártóiparos, kiküldötte tegnap a lóvásártérre istráng, kötőfék és másféle készítményeinek árusítása céljából. Hidegh József az eladásra szánt áruk nagy részén túl is adott, azonban a befolyt pénzzel, mintegy 60 koronával, megszőkött. A rendőrség Ökrös István panaszára keresi a sikkasztó segédet.

— **Edényeket lopott.** Dézsi Lászlóné, Honvéd-utca 21. szám alatti lakos, edényeket vásárolt tegnap a külső vásárban, amelyeket aztán a magával hozott szatyorbán helyezte el. A nagy tolongásban azonban Lilienfeld Juliánna a szatyorból ellopta az edényeket. A károsult feljelentésére a rendőrség Lilienfeld Juliánna ellen megindította az eljárást.

— **Közszállítások a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál.** Zab és kenyér szállításra írt pályázatot a szegedi, szatmári és nyíregyházi ezredek részére a cs. és kir. 6-ik hadtest. Versenyárgyalás Nyíregyházán október 19-én. — Rongyeladást óhajt biztosítani a kassai 6-ik hadtest. Tárgyalás november hó harmadikán. — Vendéglő bérbendás. A losonci és egri csapatkórházak élelmezésére október 19-én Kassán versenyárgyalást tart a cs. és kir. 6-ik hadtest. E közszállításokra nézve bővebb

felvilágosítás a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető.

— **A Debreceni Gazdakör választmányi ülése.** A debreceni Gazdakör választmányja f. hó 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor a kör csapó-utcai helyiségben választmányi ülést tart, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A tárgysorozat a földmivelésügyi magyar királyi miniszter leirata, gazdabál rendezése iránti indítvány dr. Vajda József állásfoglalás Bosznia gazdasági rendezése tárgyában beadott indítványa és folyó ügyek szerepelnek.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Fekete Mihály r. k. 48 éves, Balogh Mihály ref. 77 éves, Battyáni Kispakei Albert ref. 89 é es.

Feroel Carola tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Dreher ét-termébe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona a la Pilseni sör, kitűnő fajborok. — Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-étterem. — Naponta nagy zenehangversenyek.

— **Kötszerek,** kesztyűk, gummi különlegességek és bőrkesztyűk Györfi Sándornál Simonffy-utca, Városi bérház.

Tekintetes

Nagy Lajos

urnak, mint az „Első Debreceni Hirdetési Iroda tulajdonosának DEBRECEN, Csapó-utca 13. szám alatt.

Abból az alkalomból, hogy közbenjárásaid folytán a Morgó-utca 21. számú házam eladása érdekében fáradhatlan szorgalommal kiváló ügyességgel elkövetted s tapasztalt önzetlen eljárásodért hálás köszönetemet ezen uton is ki ne fejezzem.

Debrecen, 1908 október 9.

Tiszteelő barátod:

Ferenczy Gyula,

ítélőtáblai irodatiszt.

Távirat és telefon.

A törökök riadója.

Budapest, október 13. A török sajtó ma tiltakozó nagygyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy Ausztria ellen a legnagyobb és legvehemensebb akciót fogják kifejteni. Üdvözlük a magyar képviselőházat és felszólítják a nemzetet, hogy szakadjon el Ausztriától. „Itt az ideje, hogy a török és magyar, mint testvérnép, leszámoljon a gyűlölt idegennel!” A törökök ezen akciója mindenütt óriási izgalmat és érdeklődést keltett.

Kardos László

Kossuth-utcai üzletnek kirakatai naponta érdekes, hasznos és
o o szép téli o o

ujdonságokat

o mutatnak be. o

Debreczen,

Kossuth-utca 9. szám a.
Telephon: 113. szám.

Erős izléses modern szép legkedvezőbb fel-
o tételek mellett o

Butorok

Grósz József, Péter

cégnél szerezhetők be.
Piac-utca 70. szám a.

Tolnai Dániel

első és legnagyobb hajdumegyei cipőraktár

DEBRECZEN,

Piac-utca 49 sz.

Dus választék mindennemű legkiválóbb gyártmányú női- és férfi- és gyermek-

Cipőkben.

A világhírű „GO-ON” cipők egyedüli árusítója.

Császárfürdő Budapesten.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kényszerű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld 1322 **Az Igazgatóság.**

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetői osztályához, B. pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetőket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetői osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptár-jegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyisint a világhírű eredeti **Melichár-féle Unikum Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szecskavágók, Ekék, Boronák, Szőlőszúrók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

BOCSKAY.

olpókenőcs az egyedüli, mely a bőrt puhává és tartóssá teszi. Kapható minden üzletben.

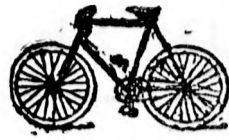
Neuman, Nándor
vegyészeti gyára
DEBRECEN.

Szarvasmarha-

teletetés. Négyszáz métermázsa tavaszi szalma és ennek pojjája, továbbá 80 holdnak tengeriszár termése, aljazáshoz buzaszalma a helyszínen való feletetés mellett

eladó.
Elsőrendű istálló rendelkezésre áll. Közelebbi megtudható Molnár Béla földbirtokosnál Pusztá Hédköz. Posta és vasut: Berettyó-Ujfaló.

Kerékpár, varrógép, gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Takarék tüzhelyek, főző-edények,

Eperjesi cserépkályhák, vaskályhák jutányos áron kaphatók

Kovács Gyula

vasüzletében
„BIKA”-szálloda mellett.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

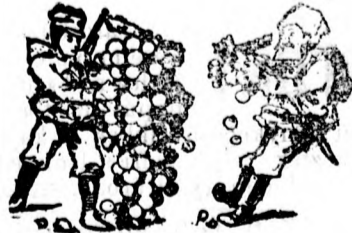
Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az Igazgatóság.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Külföldi első szőlőoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyóságot szerezhet magának fenti szőlőtelep föltétlen megbízhatóságáról.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyöngyű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők.

Arcfátyol, divatóvek, gyöngy- és bőr díszítések. Menyasszonyi selymek Koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban.

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles, barna és fekete színe kben métere 8 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban. — Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddormünster, taposztry, velour, futó- és szalonszőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kéz fehérneműek, vászon,

siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és clott alsószoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok legolcsóbb szabott árban.

férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakendők, divatsebkeendők.

Alsó tricott ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek,

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélék árak. Har snyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban, legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg-raktára
Debreczen, Rózsa-utca 1. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 esőig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beletűdik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Eladó fodrász-üzlet. Egy 15 év óta fennálló fodrászüzlet berendezéssel eladó. Ugyanott egy szoba butor eladó. Cim a kiadóban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádógs-utca 4. sz. a.

Tajtékpiák, Hermonikák, Cipők, csizmák, kézi és ládakiferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádógs-utca 4. szám.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat
Kossuth-utca 1 sz.
 Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.
 Telefon 168. sz.

Kárpitos- és díszítő-műhely

Debrecen, Piac-u. 47.
 (a főpostával szemben.)

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, ebédlő, háló és szalonok kárpitozását, új afrik és lószőr matracok készítését és régiék felfrissítését. Függyönyök feltevést és gyermekkoscsik díszítését. Kész
 o o o o diványok. o o o o

Jutányos árak,

Varga és Mészáros.

Debreceni faipar r.-tár.

ajánlja 3 éves vágású tűzifáit: eldrótozva ólomzáros szekérben, házhoz szállítva és berakva:

Csorfát, Bükkfát, Gyertyánfát 4 felé vágva 10 mázsát 23 koronáért. — Vargafát 10 mázsát 24 koronáért. 5 felé vágva 1 koronával drágább. **Aprózott fát 5 mázsánként már hazaszállítunk.** — Az aprózott fa tetszés szerinti mennyiségben mázsánként telepünkön átvéve **2 korona 20 fillér.**

1 öl cserfát hasábban . . . 33 koronáért
 1 „ bükkfát „ . . . 32 „
 1 „ gyertyánfát „ . . . 34 „
 1 „ vargafát „ . . . 34 „
 Hazaszállítás ölenként 2 korona 80 fillér.
 Ugyanezen fák wagenszámra a legjutányosabb árak mellett kaphatók. — Megrendelések: telefon utján 544. szám, levelező-lapon, postautalványon, a részvénytársaság elárúsítóinál és **BRÜLL LAJOS** megbízott tisztviselőnk utján eszközölhetők. A szállítást **24 óra** alatt teljesítetik. A pontos szállítást ellenőrző bárcát kérjük figyelembe venni. **Az igazgatóság.**

Teljesen új ebédlőszekrény és tükör elköltözés miatt eladó, Miklós-utca 37. sz. a.

Kalapok
 tisztítását, ollinderek vasalását a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVAN** kalapos üzlete Debrecen, Főplac, (Stenczinger-ház).

Új órás és ékszerész

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy Hatran-u. 2 sz. a. dusan felszerelt órás és ékszer-üzletet rendeztem be. Raktáron tartok konyha, ébresztő, arany és ezüst órákat és ékszereket. Órák és ékszerek javítását helyben és vidékről jótállással eszközölöm.

Deutsch L.
 órás és ékszerész.

TELEFON 653.

BÉLYEGZŐ-GYÁR

SIMONFFY-U. 5.

Amatőrök!

A városházzal szemben, a Schwartz-féle pipás-üzletben, hol mindennemű fényképező cikkek is kaphatók most érkeztek teljesen friss lemezek és papírok minden gyári árban.

Legdivatosabb férfi fehéreműek, nyakkendők, bőr és kötött keztyük, Gummi különlegességek! Kötszerek, betegápolási cikkek

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer- és divat-üzletében. Debrecen, Simonffy-u. 2. (V. bérház.)

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágtótestek, csillárok és szerelvények **dus választéka.**

Telefon szám: 568. 1063

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debrecen,

*** Kistemplombazár. ***

Megérkeztek az **őszi idény új-donságai** női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruha-
 o o o diszekben. o o o

Óriási választék!

Divat-szalonnunkban a legújabb őszi

Szövetek, posztók, Slaskin plüszök és Velontine-selymeinkből

Kosztümöket, női kabátokat, Estélyi köpenyeket

a legújabb fazonok szerint gyorsan jutányosan készíttetünk. 3

Bosznay J. és Tsa

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Szabászunk Fülöp Sándor ur nejjével a szabás és izlés tökéletesítése céljából augusztus havát Párisban a legelső divatszalonokban töltötték.

Boros hordók

és taposókádak használt

és új, minden nagyságban és mennyiségben o o kaphatók o o

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).